

‘Geef weg waarvan je het meeste hebt’

Verbind je met anderen, gebruik je talent als je kompas en wees niet bang om eerst te geven voor je iets ontvangt. Zo bouw je mee aan een nieuwe economie, zegt ‘verbinder’ en ideeëncanon Martijn Aslander. ‘De mogelijkheden zijn ongekend, we moeten alleen nog leren hoe we ze kunnen benutten.’

 days of
inspiration

Tien minuten in gesprek met Martijn Aslander en je hoofd tolt. Hij praat snel, enthousiast en over veel tegelijk. Zijn waterval aan woorden, ideeën en dwarsverbanden lijkt allerlei laatjes in je hersenpan tegelijk te openen. De strekking van zijn verhaal is dat in de hedendaagse informatie- en kenniseconomie veel meer mogelijk is dan wij beseffen. Want wij zijn ingesleten gewoonten en vastgeroeste denkbeelden voor onwrikbare wetmatigheden gaan aanzien. Dat economie over schaarste gaat, bijvoorbeeld. Of dat tijd geld is. De kenniseconomie brengt nieuwe spelregels met zich mee, zegt hij. De slimme speler is flexibel, verbindt zich met veel mensen en slingert zijn talenten vol vertrouwen de wereld in. Het gaat om durven wegge-

‘Op je sterfbed zal niet tellen hoeveel je hebt bezeten, maar wat je hebt ervaren.

Heb je je talenten ontplooid?

En: heeft een ander er iets aan gehad?’

ven in plaats van alleen maar willen ontvangen, om delen wat je hebt en anderen iets gunnen.

“Ik houd van dingen aanpakken met anderen. Dat deed ik als kind al. Bij ons in Groningen stond een woonerf verderop een speeltoestel, op ons eigen woonerf niet. Ik herinner me dat ik met wat vriendjes naar het gemeentehuis fietste en naar de burgemeester vroeg. We kregen limonade en een paar weken later nam de gemeente ook onze speelplaats onder handen.”

Tovenaar met bronnen

Op zijn dertigste bedacht Martijn dat hij het grootste hunebed ter wereld wilde bouwen, met de hand. Hij bracht zijn omgeving op de hoogte van zijn idee en verzamelde zo honderden vrijwilligers om zich heen. Ze bedachten het festival ‘Gathering Stones’ en met de spontane hulp van duizenden festivalbezoekers werd in twee weken tijd het hunebed gebouwd, met keien die onder andere vanuit Duitsland naar Drenthe waren gebracht. De begroting was een miljoen gulden en het project kostte twee jaar

voorbereiding. “Toen het gelukt was, dacht ik: wat wil ik doen op deze planeet? Mijn jongensdroom, miljonair worden, had inmiddels zijn glans verloren. Ik wilde me ontwikkelen, leuke dingen doen met leuke mensen.”

Op zijn website noemt hij zichzelf verbinder, en ‘resourceer’, toevan met bronnen. Noem hem filosoof, al maakte hij geen studie af - hij had het te druk met zijn bedrijfjes. Noem hem rasondernemer, maar winst is zijn missie niet. Hij noemt zichzelf vooral een padvinder, die nog steeds leeft naar de Verkennerwet uit zijn jeugd: ‘Een verkennertrekt er samen met anderen op uit om de wereld te ontdekken en deze meer leefbaar te maken.’

Hij besloot niet meer te huur te zijn, geen offertes of rekeningen meer te sturen. Voortaan zou hij zijn kennis, ideeën en netwerk met de wereld delen en anderen achteraf laten bepalen wat ze zijn bijdrage waard vonden. Hij eet er geen boterham minder om. “Het is een misvatting dat je eerst moet vragen om iets te krijgen. Ik heb geleerd erop te vertrouwen dat ik genoeg terugkrijg, en het werkt boven verwachting: geven leidt tot meer.”

In de kenniseconomie is talent een belangrijk kompas, zegt Martijn, en sociaal kapitaal is de valuta. Kort omschreven is sociaal kapitaal de optelsom van je netwerk, je reputatie, je zichtbaarheid en je vermogen om mensen bij en tot elkaar te brengen. Als een jongleur beweegt Martijn zich. Hij is betrokken bij vele tientallen projecten per jaar, richtte het netwerk Elvenstone op, werkt overal en

Ideeënkanon

Martijn Aslander (37) is spreker, denker en adviseur. Hij geeft presentaties en workshops over de netwerk- en informatiesamenleving, schrijft columns en treedt met ‘Stand-up inspiration’ op in Toomler, Amsterdam. Op zijn sites lifehacking.nl en martijnaslander.nl vind je tips over inspiratie en hoe je met simpele methodes efficiënter, beter en duurzamer kunt werken en leven.

nergens. “Ik verbind mensen, ideeën en informatie met elkaar. Het is mijn passie om mensen aan het denken te zetten, dingen in beweging te brengen.”

Voor de ene lezing krijgt hij een flinke geldsom, voor de andere een boekenbon. Of een werkplek, een vliegtuigstoel, een abonnement op een tijdschrift. “Maar het levert vooral een vrijere omgang met mensen op, zonder klassieke opdrachtgever-leverancierverhouding. Ik werk niet meer vóór mensen, maar mét mensen. Door duidelijke communicatie krijg ik een korte ‘feedback loop’. Als ik van weinig waarde ben, dan wil ik dat graag weten. Zo leer ik steeds beter wat ik te geven heb en aan wie. Ik vraag me niet af wat iets mij oplevert, en dat brengt me sneller bij de ware vraag: worden mensen wel blij van mij?”

Van winst naar waarde

De band Radiohead zette zijn cd ‘In rainbows’ op internet en liet mensen die de cd wilden downloaden zelf bepalen wat ze ervoor wilden betalen. Deze speelse manier van beloning is volgens Martijn onderdeel van een veel grotere verandering. Een verschuiving van winst naar waarde, van bezit naar toegang, van schaarste naar overvloed. “Onze economie beleeft een overgangsfase. Door technologie, lage communicatiekosten en meer bewustzijn verandert de manier waarop we ontdekken, spelen, samenwerken en organiseren fundamenteel. Onze economie was gebaseerd op schaarste: wat niet schaars is, heeft geen waarde. In de huidige netwerk- en informatiesamenleving gelden andere regels. Door kennis weg te geven, verlies je niets. Integendeel. Je krijgt feedback en daar groei je van. In de kenniseconomie concurrer je op inhoud en is leren en openstaan voor anderen belangrijk. Obama vond zo veel mensen bereid hem te helpen door-

dat hij moderne technologie inzette om hen te bereiken. De mogelijkheden zijn ongekend, we moeten alleen nog leren hoe ze te benutten.

Geef weg wat je moeiteloos kunt geven, waarvan je het meeste hebt en weet. Daar word je beter van. Lange tijd ontleenden mensen status aan bezit. Vergaren, mooie spullen hebben. In de netwerksamenleving krijg je status als je toegang hebt en iets kunt bieden. Toegang hebben tot een boot brengt misschien wel meer rijkdom dan een boot bezitten. Het scheelt je onderhoud, verzekering, gedoe. Mensen ontdekken dat op je sterfbed niet zal tellen hoeveel huizen je hebt bezeten, maar wat je hebt ervaren. Heb ik de kansen en mogelijkheden gepakt die ik had? Heb ik mijn talenten ontplooid? En: heeft een ander er iets aan gehad?”

Organisch samenwerken

In deze ‘economie van het gunnen’, zoals trendwatcher Justien Marseille het noemde, is inspiratie een belangrijke motor. Martijn ondervond dat in zijn samenwerking met vrijwilligers: die motiveer je niet met verplichtingen. “Hiërarchisch georganiseerde bedrijven streven naar winst via controle, angst en wantrouwen; nu draait het steeds meer om vertrouwen, interactie en verbondenheid. En in deze organische samenwerkingsverbanden, waarin iedereen zich op zijn sterkte concentreert, gaat alles een stuk efficiënter dan in het starre *old boys network*. Van negen tot vijf werken en dan massaal in de file, hoort bij het fysieke werk van het postindustriële tijdperk. Jan hoeft niet meer stipt om negen uur aanwezig te zijn om een schroefje te pakken waar Piet een palletje aan kan draaien. Misschien is Jan ‘s avonds wel veel productiever. Het gouden idee kan in vijf minuten geboren zijn. Uren ruilen voor geld is ach- >

‘Als ik anderen tegenkom, vraag ik: wat heb je nodig? Waar word je blij van? Zo help ik ook mezelf.’

> terhaald. Tijd is relatief. Picasso zette eens een krabbel voor een opdrachtgever en vroeg er duizenden euro's voor. Zijn opdrachtgever zei: 'Maar u heeft er vijf minuten over gedaan!' 'Nee,' antwoordde Picasso, 'ik deed er mijn hele leven over om dit te bereiken.'"

Communiceer

Oké, maar niet iedereen is een Picasso. En heeft Martijn niet makkelijker praten dan een bijstandsmoeder met kinderen? "Ik hoor deze reactie vaak: de schoorsteen moet roken, ik heb verantwoordelijkheden, een hypotheek. Maar in Nederland moet je het wel flink verpesten om zonder eten of dak boven je hoofd te zitten. Zelfverwezenlijking is dichterbij dan ooit. Nooit eerder had de mens zo goedkoop toegang tot informatie, was kennis zo transparant, kreeg je zo makkelijk verbinding met zo veel mensen. Dankzij internet kan ook een bijstandsmoeder naar buiten brengen wat ze in huis heeft.

Je hoeft je hele leven niet meteen om te gooien. Ga rustig na wat je graag doet. Communiceer. Praat met tien leuke mensen uit je omgeving en vraag wat zij waardevol aan jou vinden. Als niemand jouw wensen kent, kan niemand je helpen ze te vervullen. Het mooie is: je hoeft niet te wachten op een klus of een vacature - je kunt meteen aan de slag! Zoek de plekken op waar jij denkt waarde te kunnen toevoegen en help. Begin met één dag in de maand, doe het een halfjaar. Het begin is er al: je eigen netwerk. Iedereen heeft anderen nodig. De auto waarin je rijdt, heeft iemand anders voor je gemaakt. Je hebt hem misschien zelf betaald, maar met geld dat iemand anders voor je heeft gedrukt."

Een man in Estland zag dat zijn hele land vol gedumpt afval lag. Hij dacht een halfjaar na en vond via internet 50.000 mensen bereid om te helpen. In één dag was Estland opgeruimd! Mensen vinden het leuker om te helpen dan om geholpen te worden. Mits het met iets is wat ze leuk vinden en het niet te veel moeite kost. De meeste vragen stellen we niet, omdat we bang zijn om stom over te komen. Durf te vragen. Zeg nee als je iets niet wilt. Als ik anderen tegenkom, vraag ik: wat heb je nodig? Waar word je blij van? Ik wil anderen helpen en help zo ook mezelf. Uiteindelijk is altruïsme de hoogste vorm van egoïsme."

Vallen en doorgaan

Is Martijn een grote optimist? "Optimisme, pessimisme: het zijn labels. Ik constateer en formuleer veranderingen. Ik geloof in evolutie. Wat werkt wel, wat werkt niet? Ik probeer dingen uit. Ik hoor vaak dat mensen mij spiritueel vinden, maar ik formuleer geen spirituele wetten. Wie taal geeft aan spiritualiteit riskeert misverstanden. Ik verkondig geen leer en claim geen gelijk. Als ik het mis heb, hoor

ik het graag, want ik wil leren en bewegen. Evolutie vereist continue aanpassing, innovatie, proberen. De briljantste uitvindingen worden vaak per ongeluk gedaan. Alleen door fouten te maken kom je vooruit. Alleen zijn mensen vreselijk bang om fouten te maken. Laat ons hele systeem gebaseerd zijn op schaamte, angst, vooral niet op je bek gaan. Ga zo snel als je kunt, zonder haast te hebben. Omarm je onzekerheden, vermijd het veilige. Doe elke dag iets waarvoor je bang bent."

Wanneer deed hij zelf iets waarvoor hij angst had? "Laatst stond ik voor een zaal met zeshonderd coaches, nadat ik een kritisch stuk over coaching had geschreven. Ik deed daar een try-out voor mijn theaterprogramma. Zonder repeteren het podium op. Eng! Maar ik heb geleerd mijn angsten uit te spreken, te zeggen: 'Mensen, ik ben even rood, want ik ben zenuwachtig.' Tijdens mijn eerste lezing viel ik letterlijk flauw van de spanning. Mijn conclusie had kunnen zijn: jammer, dit kan ik niet. Gelukkig heb ik die aanname getoetst en bleek ze ongegrond. Ik krijg per lezing een heleboel reacties. Elke keer ben ik verrast dat ik zo veel mensen blij te inspireren met wat voor mij gesneden koek is."

Wie of wat inspireert Martijn? "Van alles. De verwachting dat één computer straks net zo snel kan denken als de hele mensheid samen. Dat heeft enorme consequenties. Bijvoorbeeld dat zo'n computer in korte tijd kan berekenen wat voor jouw DNA het beste medicijn is. Veel mensen zeggen niet zoveel met technologie te hebben. Dat is zoiets als zeggen: ik heb niets met stroom. De reikwijdte van technologische verandering kan gigantisch zijn. Ik denk dat we wereldwijde vraagstukken, zoals die over voeding en water, in korte tijd kunnen oplossen door mensen in informele netwerken samen te brengen. Daaraan wil ik mijn leven wijden. Ik ben meer pragmaticus dan dromer. Er is maar één manier om uit te vinden of een aanname klopt: *Shoot for the moon. Even if you miss, you'll land among the stars!*" 🌟

TEKST RINSKE HILLEN FOTOGRAFIE ERNIE ENKELAAR

Martijn Aslander geeft op dinsdag 1 december 2009 een inspiratiesessie voor Happinez-lezers. Informatie staat op pagina 91